

ศิลปากร

นิตยสารรายสัปดาห์ของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๗

เล่ม ๖

มีนาคม

พ.ศ. ๒๕๑๗

สารบัญ

ด้วยอนันตนาการ

จาก

นิตยสาร ศิลปากร

ปีที่ ๑๗ เล่ม ๖

มีนาคม

๒๕๑๓

๑. สารสันสมเด็จ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ
... .. และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ หน้า ๑
๒. จดหมายระยะทางไปตรวจราชการแหลมมลายู ร.ศ. ๑๒๑
... .. สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ ,, ๒๔
๓. พระโพธิสัตว์วโลกิตเศศวร
... .. ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล ,, ๔๓
๔. คำอ่านศิลาจารึก ล.พ./ ๒๕ อักษรไทยฝักขามและไทยเหนือ
ภาษาไทยและบาลี ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
หริภุญชัย ลำพูน เทียม มีเต็ม
... .. และประสาร บุญประคอง ,, ๕๕
๕. สรุปผลการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์สถานในสหรัฐอเมริกา ... นิคม มุสิกคามะ ,, ๖๒
๖. บันทึกความเห็นของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ว่าด้วยหลักการตั้งพระราชอาณัติ ... กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ,, ๗๐

SILPĀKON

Vol. 17

March, 1974

No. 6

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters Between Their Late Royal Highnesses Prince Naris and Prince Damrong)	Page 1
2. Report on Official Tour in the Malaya Peninsula, B.E. 2445 by His Late Royal Highness Prince Naris	„ 24
3. Avalokitesvara by Professor M.C. Subhadradis Diskul	„ 47
4. Reading and Explanation of Thai and Pali Inscription in Thai Fak Kam and Northern Thai Characters (Lampun No. 25) from National Museum, Haripunchai, Lumpun by Toem Meetem and Prasarn Boonprakong	„ 59
5. Summary on Museum Study Tour in the United States by Nikom Musikakhama	„ 62
6. His late Royal Highness Prince Damrong's Recommendations on the Appointment of High Ranking Monk "Rājā—gaṇa" by National Archives, Department of Fine Arts	„ 70

๑. // โอกาสะจุลศกั	// โอกาสะ จุลศกั—
๒. ขะราชา (ไท้) ๙๒๑ ทัวใน	(๑)
ราชได้ ๙๒๑ ทัว ใน
๓. ปีกักเม็คดิน ๓ แรม	(๒) (๓)
ปีกักเม็ค เดือน ๓ แรม
๓. ๑๓ คำ เมงวันอังคานไท	๑๓ คำ เมงวันอังการ ไทย
๕. วันคัปปเม็คพระสงักระเจ้า ๑	(๔)
วันคัปปเม็ค พระสงัสมเจ้า ๑—
๖. ๕ พระอ้งมีมะหาเถรหลวงเจ้าป	๕ พระอ้งค์ มีมหาเถรหลวงเจ้าป—
๗. ากันไค ๔๔ วักสาแก่มะหาสา	(๕)
า ากันได้ ๔๔ วัสสา แลมหาสา
๘. มีเจ้าปาแกงทันไค ๓๕ วักสา	มีเจ้าป้าแกง ากันได้ ๓๐ วัสสา —
๙. เลมะหาสวณคำ ๒๗ วักสาเป	เลมหาสวณคำ ๒๗ วัสสาเป—
๑๐. นพระธานแกพระสงักระเจ้า	นประธานแกพระสงัสมเจ้า

ค้ำนที่ ๒

คำจารึก

๑. ทงม้วนสะ
๒. มุทีะชนค๊ะสิม (๑) แลมะหาสี
๓. ม (๑) ในปากูแกวเพื่อหิตะพระโญดชะ
๔. นะแกสาสะหนาหีสำรานแกสักระอ
๕. นักะทำสังกระกำทงม้วนเปนนวอา
๖. ปะสำปะทะกำแลอะทีตะสาสะห
๗. นา ๒๑๐๒ ปีปลาย ๗ เดือน ๒๘
๘. วน้อะนาคะตะสาสะนะญั ๒
๙. ๘๘๗ ปีปลาย ๒ เดือนปลาย ๒ วัน
๑๐. ไนวนนี้แลฤก ๑๘ ทวห
๑๑. กุณ ๓๓๖๖๖๕๕ ทว
๑๒. แล ๖ อัย หิสีมานามก
๑๓. มุมวาจายวาอสีมาเท
๑๔. นุติสาสนนุวรธานน
๑๕. วา ๖ ผู้มีพระหย้าหิพิจาร
๑๖. ณา..... กรำมชุกนเกิน

คำอ่าน

- ทงมวลส—
 มมุทีชัณทสีมา แลมะหาสี—
 มาในปากูแกว เพื่อหิตะประโยชน์—
 (๖)
 นัแกศาสนา หือ สำรานแกสักรอ—
 นกระทำสังกรรมทงมวล เป็นตันว่าอุ—
 ปสมบัทกรรม แลเอทีตาส—
 (๑)
 นา ๒๑๐๒ ปี ปลาย ๗ เดือน ๒๘
 วัน อนาคตศาสนยัง ๒—
 (๘)
 ๘๘๗ ปี ปลาย ๒ เดือน ปลาย ๒ วัน
 (๙)
 ไนวนนี้ แลฤกษ์ ๑๘ ทัว หร—
 กุณ ๓๓๖๖๖๕๕ ทัว
 แล ๖ อัย หิ สีมา นาม ก—
 มุมวาจาย วา อสีมา โห—
 นุติ สาสนนุวรธานน
 (๑๐) (๑๑)
 วา ๖ ผู้มีประหย้าหือพิจาร—
 (๑๒)
 ณา..... กระทำชุกน เทอญ ๖

ศิลาจารึก ด้านที่ ๑

ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ศิลาจารึก ด้านที่ ๒

ได้มาจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

อธิบายคำ

- (๑) ๙๒๑ เป็นจุลศักราช = พระพุทธศักราช ๒๑๐๒
- (๒) ปีกัดเม็ก คือ กัด = จศก เม็ก = ปีมะแม เป็นปีมะแมจศก
ของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับปีมะแมเอกศกของ
ไทยภาคใต้
- (๓) เดือน ๓ ของไทยภาคเหนือ = เดือน ๑ (อ้าย) ของไทยภาคใต้
- (๔) วันดับเม็ก คือ ตรงกับชื่อศกและชื่อปีของไทยภาคเหนือ
ดับ = โทศก เม็ก = ปีมะแม แต่ในที่นี้เป็นชื่อ
วันของไทยชนิดหนึ่ง กำหนดเป็นแม่วันไทย
หรือแม่มีมือมีรอบละ ๑๐ วัน กำหนดเป็น
ลูกวันไทยหรือลูกมีมือมีรอบละ ๑๒ วัน ฉะนั้น
วันหนไทย จึงมีรอบละ ๖๐ วัน
- (๕) วัสสา = พรรษา ปี
- (๖) หื้อ = ให้
- (๗) ปลาย = ที่สุด
- (๘) ปลาย ๒ เดือน = ควรเป็นปลาย ๔ เดือน
- (๙) ฤกษ์ ๑๘ ตัวได้แก่ฤกษ์ชื่อเขมรฐา คือ คาวแพะหรือคาวช้างใหญ่
- (๑๐) อัย หิ สีมานาม กุมมวาทาย วา แปลว่า ก็ชื่อว่าสีมานี้ ย่อมมีด้วยกรรมวาจา
อสีมา โหนติ สาสนนุรธาเนน วา หรือไม่ใช่สีมา ย่อมมีด้วยการทรงไว้ซึ่งคำ
สั่งสอนอันประเสริฐ
- (๑๑) ประทยา = ปัญญา
- (๑๒) ชู้คน = ทุกคน